

SKOLEN OG FORSAMLINGSHUSET I TORSTED NORDRE SOGN

EN LILLE FORTÆLLING OM MENNESKER OG BYGNINGER

OM CRONENS HEEDE

”Paa det højedrag, der ligger nord for Torsted kirke, havde Kronen fra gammel Tid en stor Hede, der var en uoverskuelig Strækning af Lyngbakker og Sander”

”Ottende Stykke af de Danske Provindsers Beskrivelse i oekonomisk Henseende”

I.C. Hald 1833

I 1664 SOLGTE KRONEN BØVLING SLOT OG GODS TIL HENRIK RÜSE — SENERE KALDT BARONEN TIL RYSENSTEN

I handelen indgik det meste af Torsted Sogn – herunder også Cronens Heede.

Cronens Heede var baron Rysenstens ”Ejendes Ejendom”

Dette fremgår af flere retssager hvor bønder fra Vedersø og Stadil er ude og hente lyng og tørv til eget forbrug.

Der var i mange år stor ufred og uenighed om skel og rettigheder til heden.

I 1806 BLEV BARON RYSENSTENS GODS I TORSTED SKØDET TIL HERREMANDEN H.P. AMMITZBØL TIL SØGÅRD PÅ HOLMSLAND

Ammitzbøl indgik i 1811 en forening om skellet i Kronhede efter en langtrukken proces om hedens grænser.

Ammitzbøl lagde en plan for udstykning af 46 parceller i Kronhede.

Planen blev godkendt af Rentekammeret og i starten af 1820-tallet begyndte de første kolonister at slå sig ned i Kronhede.

FAMILIERNES INDTOG I NORDRE SOGN - FRA 5 TIL 32 PÅ 50 ÅR

RIGSARKIVET

Danmarks Statistik
Folketælling 1850,
Landdistrikter

Ringkøbing Hinde

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11

Sted	Navn	Alder	Sex	Stilling	Andet
17. au Gaard 1	Pedro Jepsen	36	gæst	gæst	gæst
	Olfo Pedersdatter	34	gæst	gæst	gæst
	Mariane Pedersen	7	ung	gæst	gæst
	Magrethe Jepsen	6	ung	gæst	gæst
	Trine Jepsen	33	ung	gæst	gæst
18. au Gaard 1	Mette Christensen	67	gæst	gæst	gæst
	Mariane Christensen	57	gæst	gæst	gæst
	Mari Christen Christen	25	ung	gæst	gæst
	Søren Christen	12	ung	gæst	gæst
19. au Gaard 1	Anders Lauridsen	57	gæst	gæst	gæst
	Mariane Christensdatter	58	gæst	gæst	gæst
	Søren Andersen	30	ung	gæst	gæst
	Mariane Andersen	27	ung	gæst	gæst

8/11

Windows taskbar: Windows logo, Search, Task View, Edge, Word, Chrome, System tray (Volume, Network, Power, DAN)

FRA OMGANGSSKOLE TIL BISKOLE PÅ RØDSTEN

Frem til 1870 klarede man sig med at holde omgangsskole på Lystbækgård, Bastenraatoft og Galtmosehus.

Det efterhånden store antal af børn, der skulle undervises, medførte at man i oktober 1870 oprettede en biskole for børnene i Torsted nordre Sogn.

Biskolen fik til huse på Rødsten hos Kræ Vestergo, hvor den blev frem til 1891. På det tidspunkt havde Hans Kristian Kristensen og hans kone Ane Susanne forpagtet Rødsten.

De fik 70 øre pr. dag for at holde skole – beløbet dækkede lokale med brændsel samt kost og husly til læreren.

Allerede fra 1875 blev biskolen i Torsted nordre Sogn kaldt Kronhede Skole.

DA BISKOLEN FLYTTEDE TIL TRINESMINDE

Husmand og plantør Niels Andreas Jeppesen og hans kone Ane Cathrine (Trine og Dres) mente at kunne tilbyde samme ydelser for 65 øre pr. dag.

Hvad der er sparet er tjent, så Kronhede Skole flyttede fra Rødsten til Trinesminde i vinteren 1891-1892.

I august 1897 vedtog Sognerådet i Torsted at bevilge penge til et latrinhus på Trinesminde – det blev den første kommunale anlægsudgift til skolen i Torsted nordre Sogn.

Der var skolestue på Trinesminde helt frem til 1904.

På det tidspunkt var Trinesminde overdraget til Trine og Dres'ældste søn, Jeppe Jeppesen.

HVIS MAN SKULLE FRISTES TIL AT TRO...

...at de lidt spartanske forhold hos Trine og Dres gjorde, at det blev så som så med børnenes indlæring og evne til at udtrykke sig, er det måske nok rigtigt i nogle tilfælde men bestemt ikke i alle.

Niels Andreas Jeppesen junior havde ordet i sin magt – i hvert fald, da det rigtigt gjaldt...

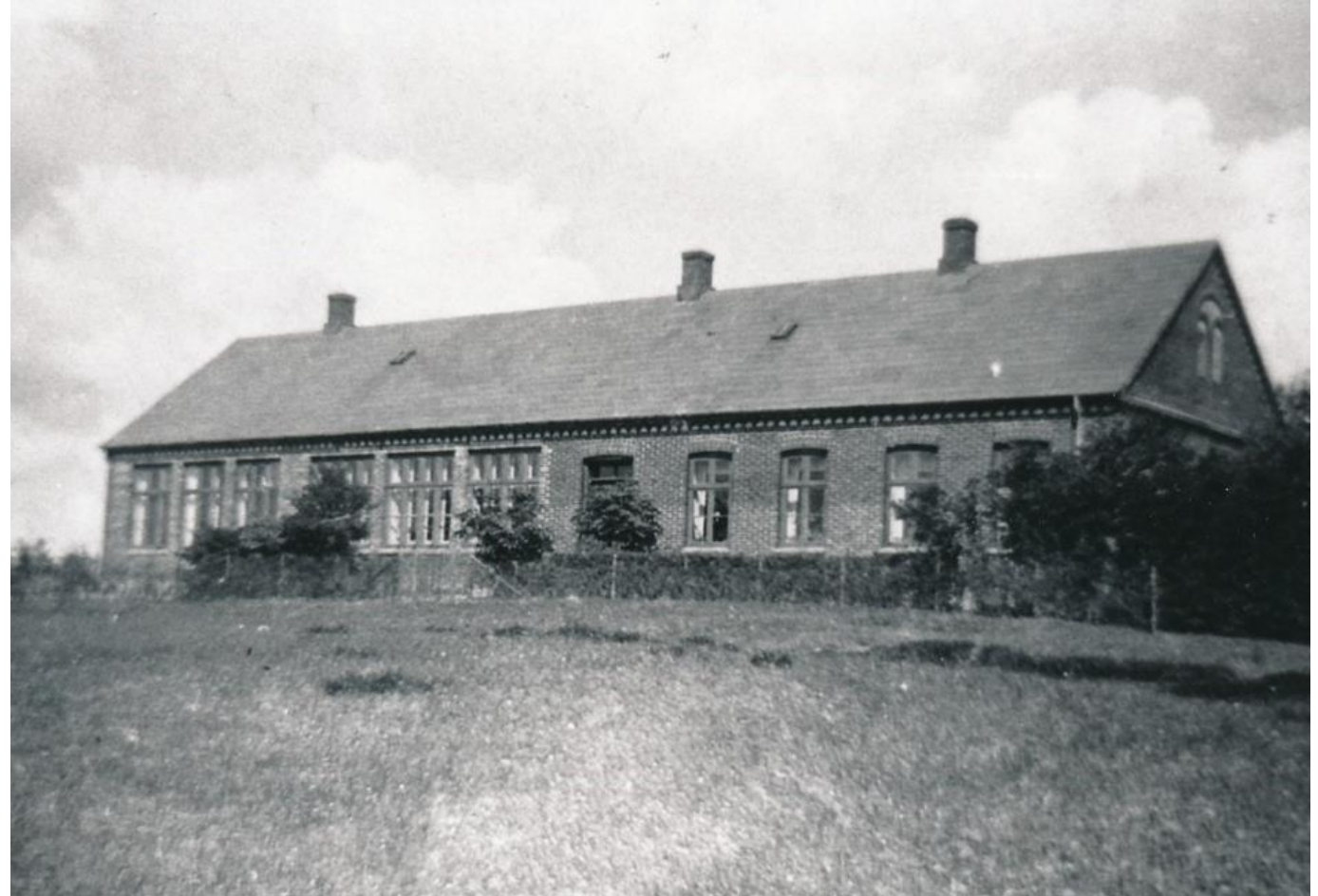

KRONHEDE SKOLE I EGET HUS

I 1904 besluttede man at bygge en skole i Kronhede.

Skolen blev opført på jord (matrikel 36 og 37) som fattigvæsenet købte i 1826 af Anders Bastenraatoft. Efter at skolen var blevet opført på en del af jorden, solgte kommunen resten af jorden og den lille ejendom til Wolle Bak i 1910.

Murermester Jens Hago Møller fra Skråstrup fik til opgave at bygge Kronhede Skole. Den oprindelige bygning havde kun et klasseværelse med vinduer mod vest. I 1916 blev bygningen suppleret med et klasseværelse og en lejlighed til en vinterlærerinde.

FORSAMLINGSHUSET I TORSTED NORDRE SOGN
- KULTURHUS OG GYMNASTIKSAL

ANE SUSANNE OG HANS KRISTIAN KRISTENSEN, FEJSØHUS

THYRA MARGRETHE SVENDSEN OG ALFRED KAAE
KOLLEGAER PÅ SKOLEN I 16 ÅR – OG SÅ GIFTEDE DE SIG I 1938

SKOLEBØRN I KRONHEDE 1951

SKOLEBØRN I KRONHEDE 1961

